

[Indenrigsministeren]

Statsamtene har trods *et stigende sagsantal gennem de senere år* ikke fået tilført mere heltidsbeskæftiget personale, blandt andet under indtryk af usikkerheden omkring den fremtidige udvikling. Som det fremgår af *bilag 2* til redegørelsen, har der på det sagsområde, der hører under justitsministeriet, været tale om til dels meget betydelige stigninger fra perioden 1. april 1973–31. marts 1974 til halvåret 1. oktober 1977–31. marts 1978 (omregnet til helårstal). Inden for ægteskabssagerne i vid forstand er der i den nævnte periode sket en stigning på ca. 8 pct. til godt 80.000 sager. Antallet af sager om fri proces er tredoblet til godt 11.000, og antallet af navnesager er steget med ca. 20 pct. til knap 12.000 sager.

Som det fremgår af bilag 2, er der inden for ægteskabssagerne sket en særlig kraftig stigning med hensyn til beslutninger om samkvemsret samt ægtefælle- og børnebidrag.

Disse tal kan kun i en vis forstand opfattes som et realistisk udtryk for den voksende arbejdsmængde på de nævnte felter. Det forhold, at der i sager om fri proces og i ægteskabssager ikke længere gøres brug af politiets bistand til sagernes oplysning, har således i hver enkelt sag medført en væsentligt øget korrespondance og mødevirksomhed for statsamtspersonalet.

Stikprøveundersøgelser af væksttendenserne foretaget i 1980 viser en fortsat stigning. Eksempelvis steg antallet af ægteskabssager i Frederiksborg amt fra 3.763 i 1978 til 4.070 i 1979, altså en stigning på godt 9 pct., og der var i januar kvartal 1980 registreret 1.380 indkomne ægteskabssager mod 1.270 i januar kvartal 1979. I Århus amt udgjorde stigningen fra 1978 til 1979 15 pct.

Med hensyn til tilsynsrådssagerne kan der konstateres en meget klar udvikling i retning af en både kvantitativt og kvalitativt øget sagsmængde inden for legalitetstilsynet, hvorimod tendensen for godkendelsessagernes vedkommende har været mere uensartet.

Som det ses af oversigten i *bilag 3*, tabel 1, har der for landet som helhed været tale om en tilbagegang i antallet af godkendelsessager (godkendelse af køb og salg af fast ejendom, lånoptagelse, garantipåtagelse m. v.). Det højeste sagstal nåedes i 1972 med 8.094 sager. Fra 1974 har sagsmængden stabiliseret sig på et niveau omkring 5.500; i 1979 registreredes 5.231 sager. Udviklingen har ikke

været den samme i alle amter. Nogle steder har faldet i sagsmængden været større end landsgennemsnittet, medens der i andre amter er sket en beskedent stigning. Forskellen kan være påvirket af særlige faktorer inden for det enkelte amt, f. eks. antallet af udviklingskommuner, omfanget af aktiviteter i kommunerne m. v. Den almindelige nedgang i sagsmængden for landet som helhed har været betinget af en udvidet anvendelse af generelle købs- og salgstilladelser og af kommunernes reducerede lånemuligheder på grund af ændrede selvfinansieringsregler (generelle lånerammer). En række af de mere rutineprægede ekspeditioner er dermed faldet bort.

Den meget betydelige vækst på legalitetstilsynsområdet – det vil sige det almindelige tilsyn med, at kommunerne efterlever gældende ret – ses i bilag 3, tabel 2. Det fremgår heraf, at der i 1970 er registreret 115, i 1973 212 og i 1979 761 sager. Tallet for første kvartal af 1980 (228 sager) viser, at denne udvikling fortsætter. Dertil kommer, at sagerne antager en mere kompliceret og principiel karakter, dels fordi der gennem 1970'erne er sket en betydelig udvidelse af den kommunalt administrerede lovgivning, og dels fordi stadig flere spørgsmål rejses ved klager fra kommunalbestyrelsesmedlemmer eller fra borgere. Denne udviklingstendens er vist i bilag 3, tabel 3. Af klagesagerne er ca. 50 pct. rejst af borgerne.

Til tallene i bilag 3 bemærkes i øvrigt, at antallet af tilsynsrådsafgørelser er væsentligt større end antallet af sager. Således giver en godkendelsessag ofte anledning til, at der skal tages stilling til legalitetsspørgsmål, og en klagesag indeholder jævnligt flere legalitetsproblemer, som tilsynsrådet må tage konkret stilling til.

Endelig bemærkes, at tilsynsrådenes formænd og sekretariater i vidt omfang giver telefonisk rådgivning til kommunerne om opståede retsspørgsmål, hvorved egentlige tilsynsrådssager undgås. For landet som helhed er det oplyst, at der ugentligt gives rådgivning i ca. 275 tilfælde.

Der foreligger ikke oplysninger om sagsudviklingen på de forskellige øvrige områder, statsamtene administrerer (stiftsøvrighed, civilt beredskab m. v.), men det er det almindelige indtryk, at der i hvert fald ikke er sket nogen nedgang i sagsmængden.